

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Riiklik energia- ja kliimakava ning riiklikud taastuvenergia eesmärgid

Regina Rass

Energeetikaosakond

02.12.2019

„Eesti riiklik energia- ja kliimakava“ aastani 2030 (edaspidi *REKK 2030*)

„Eesti riiklik energia- ja kliimakava“ aastani 2030 (edaspidi *REKK 2030*) on koostatud täitmaks EL energialiidu ja kliimameetmete juhtimise määruse nõuet, mille järgi peavad riigid iga 10 aasta järel Euroopa Komisjonile esitama enda riikliku energia- ja kliimakava eelnõu.

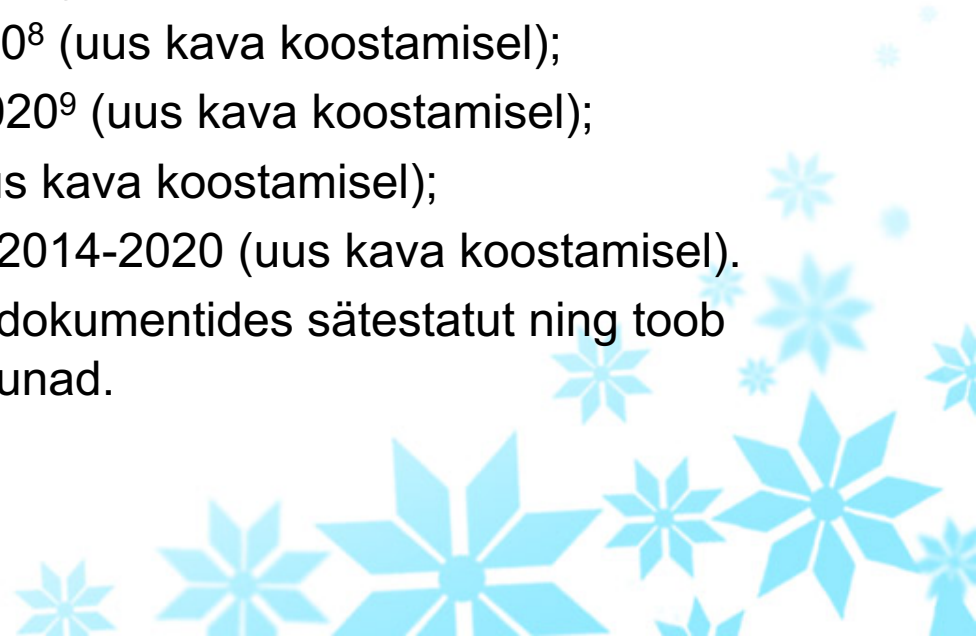

REKK 2030

REKK 2030 koondab riigisisestes arengudokumentides olevaid ja arutlusel olevaid meetmeid:

1. Eesti kliimapoliitika põhialused aastani 2050⁵ (edaspidi *KPP 2050*);
2. Eesti energiamajanduse arengukava aastani 2030 (edaspidi *ENMAK 2030*)⁶;
3. Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030⁷;
4. Transpordi arengukava 2014-2020⁸ (uus kava koostamisel);
5. Metsanduse arengukava 2011-2020⁹ (uus kava koostamisel);
6. Riigi jäätmekava 2014-2020¹⁰ (uus kava koostamisel);
7. Eesti maaelu arengukava (MAK) 2014-2020 (uus kava koostamisel).

REKK 2030 kirjeldab nendes arengudokumentides sätestatut ning toob esile arutlusel olevad meetmed ja suunad.

Riiklikud taastuenergia eesmärgid

Riiklik energia- ja kliimakava 2030 (eesmärgid tulenevad taastuenergia direktiivist 2018/2001/EL, koostamiskohustus juhimisraamistiku määrusest)

- Taastuenergia osakaal summaarsest lõpptarbimisest peab aastal 2030 olema vähemalt **42% st 16 TWh**
- Taastuvate transpordikütuste osakaal **14%**
- Taastuvelektri osakaal **40%**
- Taastuenergia osakaal soojusmajanduses **63%**

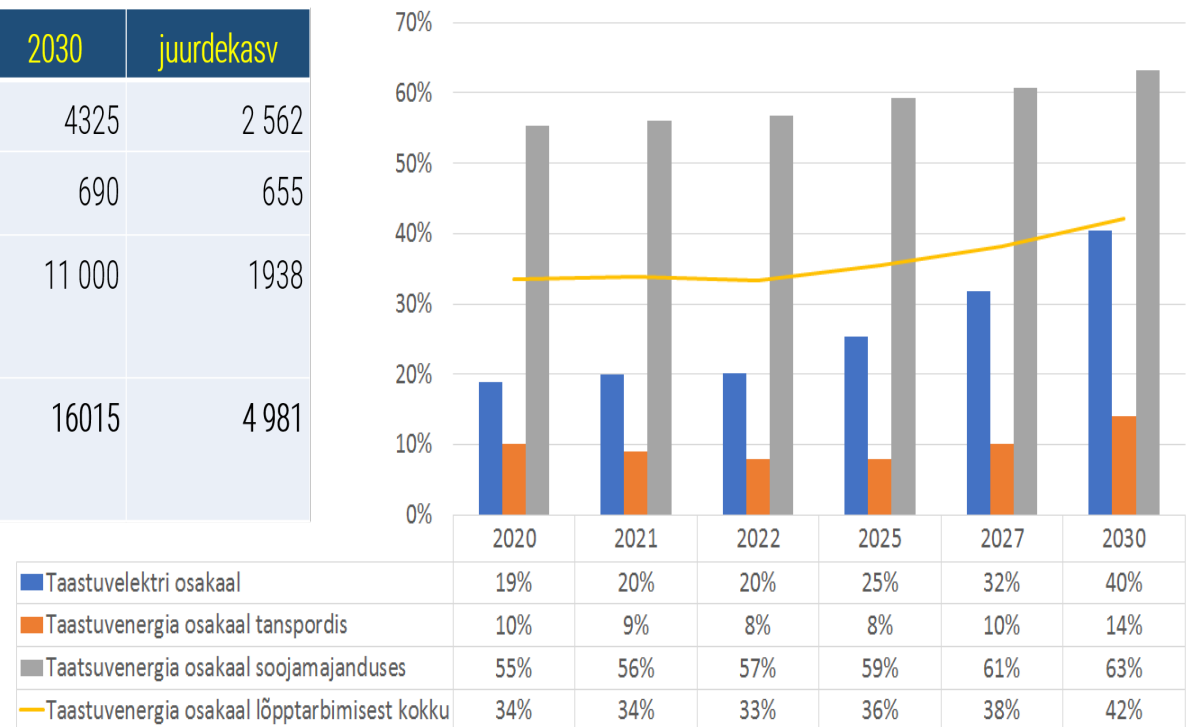
2018 a statistiline seis

- Taastuenergia osakaal summaarsest lõpptarbimisest: 30,9%
  - Taastuenergia osakaal soojusmajanduses: 52%
  - Taastuenergia osakaal transpordisektoris: 4,2%
  - Taastuvelektrienergia osakaal: 17,9%
-

Taastuvenergia trajektoor ja prognoositav kasv sektori põhiselt

Juurdekasv sektorite põhiselt (GWh)	2017	2030	juurdekasv
Taastuvelektrienergia	1 763	4325	2 562
Taastuvenergia kogus transpordis (kordajateta)	34	690	655
Soojus- ja jahutusenergia taastuvatest energiaallikatest	9 062	11 000	1938
Taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kokku	11 034	16015	4 981

Taastuvenergia trajektoori kujunemisköver 2020-2030

Meetmed taastuenergia eesmärkide täitmiseks.

Kõige otsesemalt panustavad taastuenergia kasutuse kasvu järgmiseid ENMAK meetmed:

- **Meede 1.1 Elektrienergia tootmise arendamine** (keskkonnanõuetele mittevastavate tootmisvõimsuste sulgemine, uute tuuleparkide rajamine, vajalike reguleervõimsuste rajamine, uute mikro- ja hajatootmisvõimsuste rajamine jms);
- **Meede 1.5 Soojuse tõhus tootmine** (koostootmise ja jääsoojuse potentsiaali ulatuslikum ärakasutamine, kohalike kütuste kasutuselevõtu edendamine - katelde üleviimine odavamale kütustele (nt puit, põhk, turvas jne), katelde vahetus (katelde vahetus või renoveerimine kasutuskütust muutmata), lokaal- ja kohtküttele üleminek);
- **Meede 2.1 Alternatiivsete kütuste kasutuselevõtu suurendamine transpordis** (transpordisektori taastuenergia eesmärk ja Eesti ettevõtjate võimalik panus selle täitmisel, maamajanduse mitmekesistamine, ressursitõhusus põllumajanduses ja jäätmekäitluses).

MKM kirjalik pöördumine kohalike omavalitsuste poole (13.03.2019) taastuenergia kajastamiseks kohalike omavalitsuste üldplaneeringutes

- Pöördumine seoses kohalike omavalitsuste üldplaneeringute koostamisega ja seal taastuenergia tootmiseks vajalike alade leidmisega. Kirjas rõhutati kohalike omavalitsuste rolli olulisust taastuenergia arendamisel saavutamaks ühiseid riiklike eesmärgi ja kinnitati, et MKM ja RAM on valmis igakülgseks koostööks selles valdkonnas.
- Arvestades Eesti tuuleressurssi, on parimad tuuleenergia tootmise alad Lääne-Eesti rannikul ja saartel ning Läänemeres. Lisaks soodustab selles piirkonnas taastuenergia arendamist ka Harku-Lihula-Sindi-Riia uue kõrgepingeliini rajamine 2021. aastaks. Samas on heade tuuleoludega alasid ka muudes Eesti piirkondades.
- Kirde-Eesti investeeringute eesmärgiks on vabastada osa Virumaal kehtestatud kõrguspiirangutest tuuleparkide arendamiseks. Esialgse plaani kohaselt saavad vajalikud investeeringud tehtud 2024. aasta jooksul.

Ministeeriumid valmis koostööks

- Kinnitame, et ministeeriumid jätkavad omaltpoolt nimetatud piirangutele leevenduste otsimisega ning loodetavasti jõutakse koostöös kohalike omavalitsuste lahendusteni, mis võimaldavad Eestil toota taastuvenergiat nii, et sellega ei väheneks riigi kaitsevõime või ei kahjustuks looduskaitiseliselt väärtuslikud alad.

tuuleenergeetika alade kavandamisel arvestada järgnevate põhimõtetega:

- elamute ja ühiskondlike hoonete ning elektrituulikute vahekaugus mitte rohkem kui 1000m, v.a tiheasustusalad (linnad, alevid) 2000m. Maaomaniku nõusolekul võib elektrituulikuid paigutada maaomaniku elamule lähemale kui 1000 m juhul, kui on tagatud nõuetele vastav müra normtase;
- puhke- ja virgestusalad tuuleparkidest puhvriga – 1000m;
- elektrituulikute ja tuuleparkide kavandamisel arvestada, et elektrituulik ei tohi avalikult kasutatavatele teedele (sõltumata nende funktsioonist, liigist, klassist ja lubatud sõidukiirusest) paikneda lähemal kui $1,5x(H+D)$ (sealjuures H = tuuliku masti kõrgus ja D = rootori e. tiiviku diameeter). Kavandatud uute riigiteede (Via Baltica, Suure väina püsiühendus jne) puhul tuleb vähimat kaugust arvestada planeeringuga määratud trassikoridori servast.
- Väikese kasutusega (alla 100 auto/ööpäevas) avalikult kasutatavate teede puhul võib põhjendatud juhtudel riskianalüüsile tuginedes ja teomaniku nõusolekul lubada planeeringus elektrituulikuid teele lähemale, kuid mitte lähemale kui tuuliku kogukõrgus ($H + 0,5D$). Tulenevalt üldplaneeringu pikaajalisest kehtivusest on soovitatav kindla vahemaa määramise asemel planeeringu koostamisel kasutada väljapakutud valemit.
- veekogud - puhverala ulatus võrdsustada veekogu ehituskeeluvööndiga.
- kalmistud - puhverala ulatus 500 m.

Senine kogemus

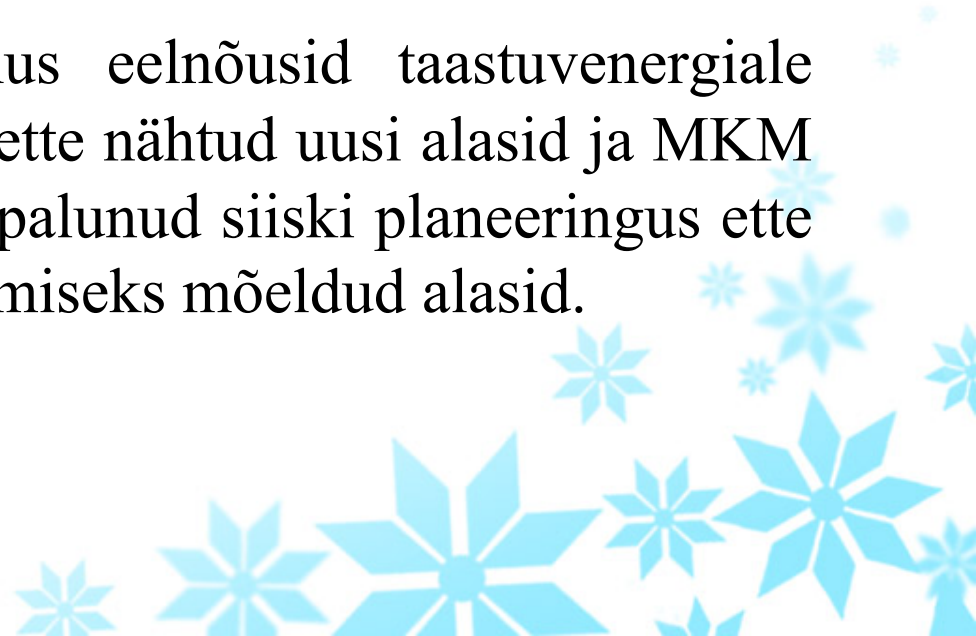
Senine kogemus on näidanud, et kohalikud omavalitsused, kus täna juba eksisteerivad tuulepargid, teevad energiatootjatega aktiivset koostööd, mis enamasti väljendub ka tuuleenergia tootja rahalises panustamises kogukonna arengusse ja kohaliku taristu väljaehitamises. Seega pole tuulepargi kohaliku omavalitsuse territooriumile lubamine koorem, vaid pigem kohaliku elu edendamise võimalus. Taolise koostöö soodustamiseks ja edasiarendamiseks on MKM ja Rahandusministeerium asunud välja selgitama regulatsioonide muutmise vajadust, eesmärgiga muuta tuuleparkide arendamine kohalikele atraktiivsemaks.

Taastuenergiaga seotud uuringud:

- **Kohaliku kasu uuring** - Kaardistada kohaliku kogukonna, ettevõtjate ja ettevõtete vajadusi kokkulepete sõlmimiseks. Valmib aprilliks 2020.
- **KOV-de taastuenergeetika käsiraamat** – hõlbustada taastuenergiaprojektide mõistmist. **Hankepakkumise koostamine käimas.**

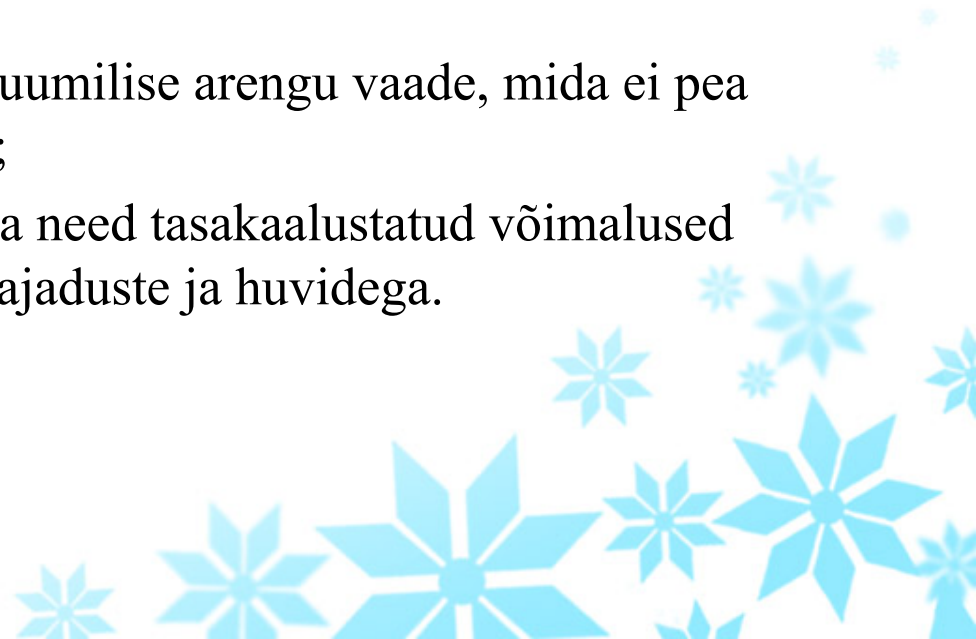
Tegelik olukord KOV ÜP koostamisel

- Kohalikud omavalitsused esitavad MKM-le ettepanekute tegemiseks üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamisest teavitamise ning ÜP lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsused.
- Kahjuks ei kajasta enamuse eelnõusid taastuvenergiale mõeldud alasid või selleks ette nähtud uusi alasid ja MKM on oma kooskõlastuskirjas palunud siiski planeeringus ette näha ka taastuvenergia tootmiseks mõeldud alasid.

Taastuenergia kasutuselevõttuga hoiame loodust ja säilitame puhta keskkonna tulevastele põlvedele

- MKM julgustab kohalike omavalitsusi maakondade tuuleenergeetika teemaplaneeringutes kajastatud edasi arendama või täiendama üldplaneeringuid uute sobivate aladega.
- KOV ÜP on õige planeeringu tasand taastuenergia teemaga tegelemiseks, sest:
  - see on KOV pikaajaline ruumilise arengu vaade, mida ei pea realiseerima asuma homme;
  - selles menetluses saab luua need tasakaalustatud võimalused koos muude valdkondade vajaduste ja huvidega.

Tänaan kuulamast!

Regina Rass (regina.rass@mkm.ee)

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
energeetikaosakond

